

Pärnumaal Lääne-Eesti aladel

Mink. Foto: Petra Westers Andresson

Jaanuar/näärilkuu

01.01 uusaasta

03.01 Vabadussõjas võidelnute mälestuspäev 🇺🇸

06.01 kolmekuningapäev

13.01 nuudipäev, kanutipäev

14.01 taliharjapäev

17.01 tönisepäev

25.01 paavlipäev

27.01 holokausti ohvrite mälestuspäev

30.01 eesti kirjanduse päev 🇺🇸

Veebruar/talvekuu

02.02 Tartu rahulepingu aastapäev; küünlapäev 🇺🇸

08.02 turvalise interneti päev

14.02 sõbrapäev

24.02 iseseisvuspäev; Eesti Vabariigi aastapäev; madisepäev 🇺🇸

Vallavanem Ingvar Saare uusaasta tervitus

LK 2

Tiina Lobja ja Peeter Kodar pälvisid maakondliku tunnustuse

LK 3

Viis asja, millega eaka kodus tuleõnnetust ära hoida

LK 12

MÕMM alustas ettevõtjate mälumängusarjaga

LK 14

K.Met pälvis Lääneranna valla aasta ettevõtte 2024 tunnustuse

Lilli Lumera, avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Novembri lõpus, Pärnumaa aasta tegijad 2024 tunnustusüritusel, kuulutati kõigi teiste tunnustuse saajate hulgas välja Lääneranna valla aasta ettevõtte 2024 – metalltoodete tootja K.Met AS.

K.Met on 30 tegutsemis-aasta jooksul silma paistnud oma suuruse, heade ettevõtlusalaste näitajate ja järjepideva panustamisega kogukonna heolusse. Rätsepalahendused ja ideest-teostuseni protsess on olnud järjekindla edu aluseks. Tunnustusürituse kõnes sõnas Lääneranna vallavanem Ingvar Saare, et K.Met on kohapatrioot ning selgete sihtidega ettevõtte. Nende mõju piirkonnale on märkimisväärne. „K.Meti järjekindel soov arendada Virtsu ettevõtluskeskonda ei ole varasemate tagasilööki kiuste vähenenud. Virtsu kalatehase ala arendustööde alustamine on vägagi rock'n'roll ettevõtmine, mis märgib kindlasti Virtsu Pärnumaa kaardile veel suuremate tähtedega,“ sõnas vallavanem Saare.

On saanud traditsiooniks, et Lääneranna valla tunnustuse pälvinud ettevõtetele kingitakse isikupärastatud maaliga seinakell. Maal K.Meti kellal kujutab Virtsu rannikualal paiknevat äri- ja vaba aja kvartalit Werderholm, kuhu ettevõtte on tegemas suuri investeeringuid ja kuhu metallitehas plaanitakse lähiaastatel kolida.

Tunnustuse andis K.Met-i finantsjuhile Liia Veekile üle Lääneranna vallavanem Ingvar Saare. Foto:Lilli Lumera

Pärnumaa Arenduskeskus on Pärnumaa Tegijad sündmust korraldanud juba alates 2020. aastast. Sel korral kogunesid Sindi seltsimajja sajad ettevõtjad, sädeinimesed ja omavalitsuste esindajad üle Pärnumaa. Pidulikult anti üle mitmed erikategooria tunnustused. Pärnumaa karu tiitli ehk kõrgeima maakondliku tunnustuse pälvis Papi- niidu Projekt AS ehk Kaubamajakas. Lääneranna vallast osales sündmusel peale K.Meti veel kaks ettevõtet. Aasta toode 2024 nominentide hulgas oli bioprügikast Brykkar Brykkar OÜ-lt ja LHV Panga auhinna Pärnumaa Ettevõtlusinkubaatori kasvuspurt nominendiks nimetati Spotbron OÜ.

Lääneranna Vallavalitsus

Aadress: Jaama tn 1, Lihula linn

Kodanike vastuvõtt: E–T, N 9–16 ning K 11–16. Lõuna iga päev kell 13.00–13.30
Reedeti ametiasutuses kodanike vastuvõttu ei toimu
Kontakt: 472 4630, vallavalitsus@laaneranna.ee

www.laanerannavald.ee

Foto: Lilli Lumera

Inguar Saare
Lääneranna vallavanem

Uue aasta alguses sihikindlalt edasi

Head Lääneranna valla elanikud!

Lääneranna vald on pikalt seilanud tormisel merel, kuid oleme kurssi hoidnud ning lengerdamisest hoidunud. Meri on rahunenud ning need mõned tuuleliid enam sõidusuunda ei muuda. Tehtud otsused on kursiks, mida mööda liikuda. Sadamasse on veel pikk tee, kuid horisondil on juba mandrit näha.

Lääneranna vald kuulub elanike arvult väiksemate hulka. Pindalalt on lugu täpselt vastupidine. Nii ongi iga kant piisavalt eriilmeline ja oma looga, samal ajal ollakse ühise Lääneranna valla osa. Proovime toimetada nii, et valla otsustes saaks kaetud tervikpilt. Omavalitsuse ülesanne, kohustus ja vastutus on osutada avalikke teenuseid viisil, et saadud teenus oleks kvaliteetne ja osutamise viis jätkusuutlik pikemas ajahorisondis kui seda pakub üks nelja-aastane valimistsükkel.

Moodne fraas Lääneranna valla sarnaste omavalitsuste tegevuse kohta on „kestlik kahanemine“. See ei ole negatiivne hinnang või midagi häbenemisväärset, vaid objektiivne vaade olukorrale, mis ergutab mõtlema ja lahendusi otsima. Üks osa lahendusest on omavalitsuse valmisolek muutustele reageerida – tagada võimekus panustada, mitte olla lihtsalt pealtvaataja rollis. See eeldab arusaamist, mõistmist ja kohanemist, mitte vastandumist.

Tunnetus on, et oleme teatavat stabiilsust saavutamas. Me ei tegele enam niivõrd eksistentsiaalsete küsimustega, vaid järjest enam arendustemaatikaga. Ehitame uut koolimaja. Arendame välja uut struktuuri kultuuri- ja noortevaldkonnas. Oleme alushariduse valdkonnas käivitanud uue juhtimismudeli ning kaasajastame Lääneranna Gümnaasiumi õpetajate töö- ja palgakorraldust. Valmistame ette uusi energiatõhususprojekte ja otsime variante rajada üürimaja. Ehitasime üle valla mustkatttega teid ja teostasime mitmete vaeslapse ossa jäänud kruusateede katete remonti. Tehtud otsused kulubaasi korrigeerimisel on saamas positiivset väljundit, mis omakorda süstib põhjendatud lootust tuleviku osas. Loomulikult – väljakutsetest puudust pole.

Minu uusaastasooviks on mõte, et vaatamata keerulisele oludele meid ümbritsevas keskkonnas, oleks positiivne perspektiiv kõigil vallaelanikel, eriti ettevõtjatel. Toimiv ettevõtluskeskkond loob töökohti, kindlustustunnet, eeldused elanike juurde tulekuks. Hoiame väärikas eas vallaelanikke ning innustame ja toetame noori, vabatahtlikke ja entusiaste. Majandame mõistlikult ja oleme olemas!

Soovin kõigile õnneliku uut aastat uskumuses, et sõuame ühiselt sadama poole ja meie paadis ei ole kedagi, kes prooviks põhjakorki lahti kangutada.

Tiina Lobja ja Peeter Kodar pälvisid maakondliku tunnustuse

Lilli Lumera, avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Jõuludele eelnenud nädalavahetusel kuulutas Pärnumaa Omavalitsuste Liit välja aasta kultuuriauhindade laureaadid, tunnustades silmapaistvaid inimesi kuues kategoorias. Kaks tunnustust läksid Lääneranna valla kultuurielu korraldajatele.

Tiina Lobja, keda Lääneranna vald tunnustas käesoleva aasta alguses aasta kodaniku tiitliga, pälvis nüüd maakondliku tiitli „Aastate tegutseja“. Peeter Kodar, kes on end silmapaistvalt tõestanud näituste ja mälumängude korraldajana, kuulutati aasta üllatajaks.

Aastate tegutseja Tiina Lobja – Lihula kultuurielu väsimatu edendaja

Tiina Lobja on sündinud, kasvanud ja õppinud Lihulas ning pühendanud kogu oma elu Lihula linna ja kultuurielu arengule. Tiina on olnud

Lihula abilinnapea, kelle eestvedamisel toimuvad tänaseni mitmed Lääneranna valla kultuurisündmused, sealhulgas maakonna tantsu- ja laulupidude korraldamine ning Matsalu Loodusfilmide Festivali (MAFF) asutamine.

Töötades Lihula Kultuurimaja direktorina, on ta juhtinud olulisi projekte, nagu noortemaja renoveerimine, kino digitaliseerimine ning kultuurimaja remont. Lisaks sellele on Tiina Lääneranna Vallavolikogu liige ja aktiivne osaleja mitmes kultuuri- ja sotsiaalvaldkonda arendavas organisatsioonis.

Tiina kirjeldab ennast otsekohese ja ettevõtliku inimesena, kelle moto on, et elu tuleb ise kujundada ja ülesanded kohe ette võtta. Alates 1. oktoobrist 2024 on Tiina pensionil, kuid jätkab tööd Lääneranna valla kultuurikollektiivide ettevalmistamisel 2025. aasta laulu- ja tantsupeoks.

Üllataja Peeter Kodar – visioonikas looja ja noorte inspireerija

Peeter Kodar on särav näide inimesest, kelle algatused muudavad unistused reaalsuseks.

2023. aastal tuli Peeter välja ideega korraldada noortele loomevõistlus, kus muusika ja kunsti kohtumispaigaks sai vinüülplaadi kujundamine. Ehkki alguses tundus ettevõtmine keeruline, suutis Peeter peaaegu märkamatuks teha vajalikud ettevalmistused, ja 2024. aasta veebruaris kuulutati võistlus „Helikandja nägu“ ametlikult välja.

Tulemused olid muljetavaldavad: tähtajaks laekus ligi 500 tööd, mis tegid sellest suurima konkursi Eesti Kunstikoolide Liidu ajaloos. Auhinnatud tööde näitus rändas üle Eesti, alustades Lihula mõisast ning jõudes Haapsalu, Tallinna ja Pärnu kaudu veel paljudesse paikadesse.

Aga see oli alles algus! Laekunud tööde seas on ka Eesti ja välismaa muusikutele kujundusi, mis ootavad oma hetke, et näitusele pääseda. 2025. aasta kevadel plaanitakse Lihulas uut näitust koos videotega, mis toovad muusikud ja noored loomeautorid omavahel kokku. Lisaks on töö juba alanud 2026. aasta loomevõistluse ning sellele järgneva muusika, kunsti ja moega seotud suursündmuse korraldamiseks.

Peeter Kodar on oma ideede ja teostustega inspireerinud noori, rikastanud kultuurielu ning näidanud, kuidas kirg ja sihikindlus võivad luua midagi püsivat ja tähendusrikast. Tunnustust vääriv visionäär ja elluviija!

Kultuurivaldkonna üllataja tiitli pälvis Peeter Kodar. Foto: Lilli Lumera

Pärnu maakonna aastate tegutseja Tiina Lobja. Foto: erakogu

Lääneranna Vallavalitsus otsib haldajat Lihula mõisa viinaaidale, et luua sinna kogukonna käsitöökoda ja muinsuskaitse teabekeskus.

Esita oma pakkumine märksõnaga „Viinaait“ hiljemalt 13. jaanuaril 2025 kell 11.00 aadressil Jaama 1, Lihula linn, Lääneranna vald.

Täpsem info Lääneranna Teataja veebiportaalis

Noortepäev oli täis inspiratsiooni ja tänuhetki!

Eric Reisel, Ene-Ly Juganson, Kenneth Lomp ja Paul Lomp.
Foto: Tereesa Lepp

Reedel, 13. detsembril kogunesid noored Kõmsi rahvamaja, et osa saada Lääneranna noorte inspiratsioonipäevast. Lavale astusid Eesti oma ala tipptegijad – Mick Pedaja, Jaanus Mehikas, Martin Villig ja Liina Laasma –, kelle elukogemused ja lood sütitasid unistusi ning julgustasid uusi sihte seadma. Päeva kulminatsiooniks oli südamlük tänujala, kus tunnustati valla noori ja nende toetajaid.

Laureaadid kuulutati välja kaheksas kategoorias:

1. Lääneranna aasta noorte toetaja – MTÜ Kõmsi Külaselts

Kõmsi Külaselts on aastate jooksul teinud teoks palju projekte, mis on toetanud noorte arengut ja arendanud noorte võimalusi erinevates valdkondades. Selts toetab kohaliku kooli ja lasteaia tegevust, korraldab lastele ja peredele erinevaid üritusi ning töötubasid.

2. Lääneranna aasta noorteprojekt – Kõmsi Külaseltsi Kõmsi perepäev

Kõmsi perepäev toimus sel aastal neljandat korda ja oli väga menukas. Seda külastasid inimesed kogu vallast. Külaseltsi eestvedamisel kaasati korraldusse palju noori. Koostööd tehti erinevate asutustega, nende seas Kõmsi Lasteaed-Algkooli, Kõmsi Rahvamaja, kohalike talunike, Kaitseliidu ja teistega. Korraldusse olid kaasatud ka Lõpe noorsootõtaja ja kaks noort tüdrukut Lõpelt. Kõik tegevused olid tasuta. Projekti vedas noorte seas Oliver Turner, projekti meeskonnas olid veel Jakob Mängel ja Arthur Kelder. Poisid õppisid projektis ürituse planeerimist, korraldamist, läbiviimist, samuti hilisemat kajastamist ja aruandlust.

3. Lääneranna aasta noorteüritus – Lääneranna noortepäev

Lääneranna noortepäev on valla noortele suunatud sündmus, kus terve päeva jooksul toimub noortele erinevaid tegevusi. Noortepäeval on transport ja tegevused tasuta. Päeval olid noortele avatud batuut, jalg-

pallisein, põgenemistuba ja tantsu töötuba ning kohal olid ka Ranna Rantšo, Mängukoobas, kes tegi näomaa-linguid ja soenguid, Brain Games ja Märjad Käpad. Öhtu lõpetas Karl Killingu esinemine. Noortepäev on noorte seas väga suur ja menukas üritus. Tänavu toimus noortepäev esimest korda Virtsus. Oluline oli panna noortele suunatud üritused liikuma, et kõik noored saaksid võimaluse oma kodukohas noortepäeval osaleda. See oli edukas idee.

4. Lääneranna aasta noorte huvitegevus – Ene-Ly Jugansoni meisterdamisringid

Ene-Ly juhendab teist aastat Lõpe noortetoea meisterdamisringi. Lisaks on ta viinud töötoa läbi Koongas. Ta on ka Lääneranna Gümnaasiumi Lihula tegevuskoha kunstiopetaja. Meisterdamisringi juhendajana on ta väga loov ja imehea kuulaja: arvestab noorte ideede ja arvamustega, on rahulik ja suunab. Ideaalne formaalne ja mitteformaalne õppe siduja. Alati mõtleb raamidest välja ning on väga noortemeelne. Ene-Lyga on Lõpe noortetoea noortel väga hea koostöö ning ta on abivalmis ja suur panustaja. Ta on ka väga aktiivne lapsevanem ja aitab korraldada Lõpe lasteaia sündmusi.

5. Lääneranna aasta noorsportlane – Liisbeth Vridolin

Liisbeth osales sel hooajal 37 jooksuvõistlusel ja saavutas 12 esikohta, 5 teist kohta ja 5 kolmandat kohta. Lisaks purustas 45 aastat püsinud Lihula Gümnaasiumi 400 meetri jooksu rekordi.

6. Lääneranna aasta noor muusik – ansambel RAMM

Ansambel RAMM sai alguse 2014. aastal, kui Lihula Gümnaasiumi koolipoisid hakkasid koos bändi tegema. RAMMi nime all tegutsetakse 2022. aastast ja argitoimetuste kõrvalt tehakse bändi siiani. RAMM on esinenud meie vallas kordi erinevatel üritustel väga mitmekülgse repertuaariga.

7. Lääneranna aasta noor aktivist – Kai Urb

Kai on Lääneranna valla neiu, kes on meie valla mainet palju tõstnud. Ta on silmapaistvalt aktiivne. Ta oli edukas noorte teadussaates „Rakett69“, olnud mitmete projektide eestvedaja või kaasautor, esindas valda Hispaanias, on lõonud kaasa näiteringis ja teinud veel palju muud. Kai viis kevadel Lihula Gümnaasiumis koostöös õpetajatega edukalt läbi projekti, millega sooviti tõsta noorte teadushuvi. Kai on ka aktiivne kodutütar. Ta valiti taas Lääneranna Noortevolikogusse ja on nüüd ka selle esinaine.

8. Lääneranna aasta noor õppur – Anett Kumm

Anett on tubli ja aktiivne noor. Ta on õpilasesinduse liige, õpib hästi, teeb kõike korralikult ja on väga abivalmis.

Komisjon koosnes viiest liikmest: Anneli Pikk mets (Lääneranna Vallavolikogu liige); Rasmus Lippur (Lääneranna Gümnaasiumi direktor); Mare Paarasma (Lääneranna Gümnaasiumi personalispetsialist / Koonga tegutsemiskoha koordinaator); Marge Eensalu (Varbla tegutsemiskoha õpetaja); Lilia Urb (Lääneranna Kultuuri- ja Noortekeskuse noorsootöajuht), kes taandas end hääletusest punktides 1, 2 ja 7.

Our Urban Agenda

Gerli Umal
Lääneranna Vallavalitsuse arendusspetsialist

Alguena linn Hispaanias võrustas Euroopa CERV-i linnade sõprussidemete projektis rahvusvahelist üritust pealkirjaga „Our Urban Agenda: Walking Together Towards the Sustainability of Our Rural Societies“, mis toimus 23.–26. oktoobril 2024. Üritus tõi kokku esindajad kaheksast Euroopa riigist – Hispaaniast, Portugalist, Itaaliast, Serbiast, Ungarist, Poolast, Eestist ja Bulgaariast –, et edendada piiriülest koostööd Euroopa maapiirkondade tuleviku nimel. Projekti rahastati Euroopa CERV-i linnade sõprussidemete programmist.

Lääneranna valla delegatsiooni moodustasid Lõpe Klubi juhataja ja noorsootöötaja Kristel Rohumägi, valla noored Kai Urb, Alari Allik ja Kenneth Lomp ning vallavalitsuse esindajatena arendusspetsialist Gerli Umal ja vallavanem Ingvar Saare. Valla jaoks sai projekt alguse juba 2023. aastal, kui hispaanlased pöörusid Lääneranna valla poole projektipartnerite otsingul. Nende valikut suunas asjaolu, et Lääneranna vald on maaomavalitsus, millel on ka linnaline keskus Lihula.

Üritusel käsitleti mitmeid maapiirkondadele omaseid väljakutseid, sealhulgas kohanemist kliimamuutustega, säästva majanduse arendamist, maapiirkondade elujõu säilitamist ja noorte aktiivsemat kaasamist kodanikuellu. Üks aruteluküsimus oli ka linnalise keskuse olulisusest maapiirkondades. Maaelu kontekstis ei ole linnastumisel või linnalisel piirkonnal ainult negatiivne mõju, vaid tuleb vaadelda ka positiivseid külgi, mida linnaline keskkond ümbritsevale maapiirkonnale pakub. Lääneranna vallas on täpselt selline olukord.

Our Urban Agenda Lääneranna delegatsiooni kuulusid Kai Urb, Kristel Rohumägi, Gerli Umal, Ingvar Saare, Alari Allik ja Kenneth Lomp. Foto: erakogu

Osalejad võtsid osa töötubadest, paneeldiskussioonidest ja koostööseanssidest, mis käsitlesid peamisi teemasid nagu maaelu areng, kliimamuutused ja noorte mõjuvõimu suurendamine kogukondade kujundamisel. Arutelud keskendusid praktilistele lahendustele, mida saaks rakendada erinevates maapiirkondades üle kogu Euroopa. Oluline roll oli ka rahvusvaheliste koostöösuhete arendamisel, et edendada dialoogi ja partnerlusuhteid tulevikuski.

Oli silmaringi laiendav kogemus osaleda aruteludes ja näha Alguena linnajuhtide pühendumust maapiirkondade jätkusuutlikkuse teemaatikaga tegelemisel ning väljakutsete teadvustamisel. Sarnaseid väljakutseid jagub üle Euroopa ning Eesti ja Lääneranna vald ei ole siinkohal erand.

Aasta lõpus moodustati Lääneranna Noortevolikogu uus koosseis

Lilia Urb
Lääneranna Kultuuri- ja Noortekeskuse noorsootöõjuht

Novembris toimusid Lääneranna IV Noortevolikogu valimised, mis kinnitasid noorte aktiivset kaasatust kohaliku elu kujundamisse. Valimised toimusid kahes etapis: eelhääletus toimus 5.–15. novembril Lääneranna valla noortetubades, 13. novembril Lääneranna Gümnaasiumi Lihula tegevuskohas ning 19. novembril toimus valimispäev Lääneranna Noortevolikogu üldkogul Lihula Kultuurimajas. Enne valimistulemuste avalikustamist kõneles noortele inspireeriv ja väga aktiivne noor Karoliine Aus.

Valimiste ajal oli valimisõigus 648 noorel vanuses 13–26, kes elavad või õpivad Lääneranna vallas. Valimisedeliste arvuks kujunes 110, kehtetuid sedgeid ei olnud. Valimisaktiivsus oli seega u 17%.

Valimiste tulemusena said häälti ning kinnitati Lääneranna Noortevolikogu liikmeteks kõik seitse kandideerinud noort. Noortevolikogu koosseisu moodustavad:

Kirsi Kunz (40 häält)
Lisell Sarapuu (13 häält)
Kai Urb (14 häält)
Kert Urb (14 häält)
Markus Vinter (14 häält)
Tereesa Lepp (6 häält)
Greteliis Hein (9 häält)

IV Noortevolikogu koosseisu esimene koosolek toimus

Noortevolikogu uue koosseisu moodustavad Kai Urb, Lisell Sarapuu, Tereesa Lepp, Kirsi Kunz, Kert Urb, Markus Vinter. Puudu on Greteliis Hein. Foto: Eric Reisel

26. novembril ja siis oli peamine ülesanne valida ametikohtadele esindajad. Juhatuse liikmed on järgmised:

Esimees: Kai Urb (7 häält)
Aseesimees: Kirsi Kunz (6 häält)
Protokollija: Lisell Sarapuu (7 häält)
Meediajuht: Tereesa Lepp (7 häält)

Valimised töid esile aktiivseid ja motiveeritud noori, kes on valmis panustama oma kogukonna arengusse. Lääneranna Noortevolikogu neljas koosseis tegeleb juba aktiivselt esimeste väljakutsetega.

Täname kõiki, kes valimistel osalesid ja kaasa aitasid, ning soovime uuele koosseisule ja juhtkonnale nende ametiajal edu!

Valgus, Teater & Muusika valgusfestivali installatsioonid panid valla keskused särama

Lilli Lumera
avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Foto: Gerli Umal

Sel aastal on Lääneranna valla keskused säravamad kui kunagi varem. Vald on igal aastal teinud väiksemaid või suuremaid investeeringuid jõulutuledesse: vahetanud välja vanu, amortiseerunud ja soetanud lisa. Sel aastal pani valla kaunistamisel öla alla mitu eraisikut ja ettevõtet.

Esimesel advendil lülitati tuledesärasse kõik valla keskused. Seni suurimat elevust ja elamusi on tekitanud Lihula raamatukogu nurgal paiknevad Adamlights ASI tasuta rendile antud sinised valgustähed, mis meelitavad ligi lapsi ja peresid, kes end nende taustal pildistavad.

Kokkuhoid tuli ka kuuskede arvelt. Kui varasemalt on jõulukuused ostetud RMK-lt, siis sel aastal kaunistavad vallavalitsuse hallatavat üheksat asutust Heino Sabiini kingitud kuused, mis pärinevad tema Varbla metsadest. Lõpe Klubile kinkis ja paigaldas kuuse Kalmer Kaljula. Lihula mõisa esine kuusk tuli mõisahoonde tagant, kust muinsuskaitseameti loal koos paljude teiste puudega mõisa arendusprojekti osana maha võeti. See pidavat jääma ka viimaseks korraks, kui mõisaesist kuusk ehib, et hoone vastrenoveeritud fassaad pälviks kogu tähelepanu.

Valgustite ja kuuskede paigaldamisega tegeles Lääneranna Vallavalitsuse majandusosakonna toimekas meeskond. Vallavalitsus tänab kõiki, kes valla ilmestamisel ja jõulumeeleolu loomisel abiks ja toeks on olnud.

Lääneranna vald jagab jõulurõõmu valla lastele ja vähekindlustatutele

Lilli Lumera
avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Foto on illustratiivne. Foto: Adobe pildipank

Lääneranna Vallavalitsus kannab hoolt selle eest, et jõuluaeg tooks rõõmu kõigile valla lastele. Sel aastal on tellitud 750 jõulukinki, mis jõuavad kooliõpilaste, lasteaialaste ja koduste laste kätte. Esimesena toimetati kingipakid Metsküla erakooli õpilastele.

Lisaks lastele saavad jõulupaki ka jõuluvanad, et tänada neid pühaderõõmu jagamise eest. Kingipakkides peituvad erinevat sorti Eestimaal valmistatud maiustused ja südamesoojad jõulusoovid. Vallavalitsus soovib, et iga laps tunneks end erilisena ja et ka kodumaine maiustusetööstus saaks toetatud. Samuti ei ole unustatud vähekindlustatuid – enne pühi toimetatakse neile Toidupanga pakid.

Lääneranna Vallavalitsus soovib kõigile valla elanikele rahulikku ja rõõmsat jõuluaega!

Volikogu esimehe vastuvõtuaeg on neljapäeviti kell 10.00–13.00 Lääneranna Vallavalitsuses (Jaama tn 1, Lihula).
Vajalik on eelnev registreerimine telefonil 507 8061 või e-posti aadressil armand.reinmaa@laaneranna.ee

Sotsiaaltöö spetsialistide kontaktid:

- » Silva Nilb (toetused)
5649 0392
silva.nilb@laanerannavald.ee
- » Saima Soobard (lastekaitse)
5663 5205
saima.soobard@laanerannavald.ee
- » Kelli Soon (Koonga ja Hanila)
5387 6988
kelli.soon@laanerannavald.ee
- » Gersti Roots (Varbla)
5190 9754
gersti.roots@laanerannavald.ee
- » Koidu Rummel (Lihula)
5666 1230
koidu.rummel@laanerannavald.ee

Aduendirong viis jõulutunde külast külla

Kristel Rohumägi, Lääneranna Kultuuri- ja Noortekeskuse kultuurikorraldaja ja noorsootöötaja

1 advendi pärastlõunal toimus Lõpe klubis Alen Veziko soolokontsert! Muusika, Alen Veziko rahulik ja samas võimas tämber pugus hingesügavusse, pani heldima ning liigutas paljusid pisarateni. Erilist emotsionaalsust tekitasid muusiku enda kirjutatud laulud.

Pärast mitmeid lisalugusid kogunesime klubi ees muruplatsil, kuhu olid mõned päevad varem sätitud Adam Lightsi valgusinstallatsioonid. Seda hetke olime oodanud juba mitu kuud, mil läbirääkimised ja ootus lisasid võrtsi. Rahvas loendas numbreid kümnest üheni ning vooluring läitis kuuse ja kaks tähekest. Laste rõõmuks lisasime paberkahuriga pidulikkust. Kaunis ja muinasjutuline sai Lõpe küla.

Lõpe pärnaalleele olid pargitud jõulurongis osalejate kaunistatud autod, traktorid ja päästeautod. Jõulurong sõitis läbi järgmistest küladest: Lõpe, Rabavere, Peantse, Kalli, Nätsi, Võitra, Irta, Koonga ja Pikavere. Kokkuleppe kohaselt läbisime just neid külasid, kust olid pärit jõulurongis osalejad. Rong oli väga uhke ja pikk, koosnedes 31 sõidukist. Iga masin oli ilus, fantaasiarikkalt ja värviküllaselt kaunistatud!

Külasid läbides oli tore rongis sõites koduhoovides majade kaunistamist vaadata. Kuigi ilmataat puhus neile tugevat tuult ja sulatas lume, oli hinges tunda jõulumaagiat!

Koongasse jõudes läitsime Koonga Vabatahtlike Päästekomando garaaži ees jõulukuusel tuled! Ikka piduliku loendamise, suure paberkahuri litrite õhku paiskamise ning rahva hõigete saatel. Tee, kohv ja Ursula küpsetatud minipannkoogid pakkusid pärast pikka teekonda kosutust.

Aitäh Koonga Vabatahtlike Päästeseltsi meeskonnale!
Täname väga jõulurongis osalenuid ning soovime kõigile maagilist jõulukuud! Palju valgust kodudesse kõige pimendamal ajal. Olge kõik hoitud!

Jõulutuledes autorong koosnes 31 sõidukist.

Lõpe klubi esist ilmestavad Adam Lightsi valgusinstallatsioonid. Foto: Kristel Rohumägi

Piltuudis: Lihula ajaloolised hooned said välisvalgustuse

Foto: Liiti Lumera

Lihula mõisa viinaaida, viljaaida ja mõisa fassaadi välisvalgustus rajati MATA projekti „Lihula mõisa viinaaidas käsitöökoja ja muinsuskaitse teabekeskuse avamine“ raames. Välisvalgustuse paigaldamine läks kokku maksma 46 084,28 eurot.

Kriisikomisjon osales üleriigilisel ühisõppusel

Lilli Lumera, avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Novembri lõpus toimus 5-päevane üle-eestiline kaitseväge diviisi juhitud staabiõppus Decisive Lancer, mille eesmärk oli välja selgitada üksuste ja riigiasutuste ohuolukorra kitsaskohad.

Ühisõppusel harjutati Päästeameti ja riigiasutustevahelist koostööd. Eelkõige seda, millised on iga asutuse ülesanded kriisi ajal juhul, kui peaks tekkima sõjaolukord.

Õppusel osales 76 kohalikku omavalitsust, et arendada regionaalset kriisikordinatsiooni ning tõsta valmisolekut ka kõige keerulisemates olukordades.

Lääneranna valla kriisikomisjon osales õppuse kahel esimesel päeval. Nende päevade sees sõjaolukorda välja ei kuulutatud, kuid saadi teateid massirahutustest, küberrünnakutest ja tsiviilisikute iseeneslikust evakueerumisest. Sellest tulenevalt alustas meeskond aktiivselt kriisiolukorraks valmistumist. Määrati tööjaotus ja alustati kriisiinfo kaardistamise ja väljasta-

misega. Üle vaadati generaatorite laoseis ja läbi viidi testimisi, kaardistati võimalikud kerksuskeskused ja evakuaatsioonikohad, läbi mõeldi evakueeritavate toitlustamise võimalused.

Lääneranna vallavanem ja kriisimeeskonna juht Ingvar Saare sõnas, et järgmise aasta õppuseks oleme kindlasti paremini valmistunud. „Oleme kriisikomisjoniga otsustanud, et jätkame koosolekutega igakuiselt. Arenemisruumi on piisavalt ja sellised õppused toovad kitsaskohad kõige paremini välja. Julgen arvata, et tegeliku kriisi olukorras suudame baasvajadused katta ning seda suhteliselt kiiresti. Siiski, protsess peab olema ladus ja selge ka siis, kui konkreetseid täna laua taga olevaid inimesi pole võtta. Seega peame tegutsemisjuhised ka mõtestatult kirja panema ja neid seejärel elanikkonnale tutvustama. Lõppeesmärk on, et saaksime üheselt aru, kuidas omavalitsus kriisiolukorras toimetab ja mis ressursid meil selleks on.“

Siseministerium investeerib 3 miljonit eurot kohalike omavalitsuste kriisikindlusesse

Kristina Kukk
Siseministeriumi kommunikatsiooninõunik

Foto on illustratiivne. Foto: Adobe pildipank

Siseministerium eraldab järgmise kolme aasta jooksul 3 miljonit eurot kohalike omavalitsuste kriisivalmiduse tõstmiseks. Sellega toetab riik näiteks kriisispetsialistide palkamist ning kasvatab ka Päästeameti võimekust kohaliku tasandi spetsialiste koolitada.

Siseminister Lauri Läänemetsa sõnul on mistahes kriisis oluline, et riigi kesksete ametite ja võimekuste kõrval suudaksid ka kohalikud omavalitsused ise oma elanike ja kogukondade heaolu, ohutust ja abi tagada.

„Elanikkonnakaitset ja kriisivalmidust eristab sõjalisest riigikaitsest eeskätt see, et siin algab võimekus igast üksikisikust. Igal inimesel on võimalus ja tegelikult ka vastutus hoolitseda selle eest, et kriisi korral

tuleks ta ise toime ning suudaks aidata ka oma lähedasi ja teisi abivajajaid. Küll on kriisikindluses oluline roll ka kohalikel omavalitsustel ning riik peab omavalitsusi toetama, et neil oleks vajalikud teadmised, plaanid ja vahendid, et mistahes kriisis toimida ning oma elanike ja kogukondade heaolu tagada,“ selgitas Läänemets.

Selleks, et suurendada Eesti omavalitsuste valmisolekut ulatuslikeks kriisideks ning kindlustada, et 2027. aastaks oleksid neil koostatud vajalikud riskianalüüsid ja hädaolukordade tegevusjuhised, eraldab Siseministerium kohalikele omavalitsustele 2,25 miljonit eurot kriisispetsialistide palkamiseks. Päästeamet saab lisaks 750 000 eurot, et toetada kriisispetsialistide väljaõpet.

Eesti Linnade ja Valdade Liidu asedirektor Jan Trei rõhutas riigi ja omavalitsuste koostöö tähtsust: „Omavalitsuste kriisispetsialistide rahastamise ettepanek oli üks meie liidu prioriteetsetest soovitud siseministeriumile riigieelarve läbirääkimistel. Kuigi summa ei ole suur, algavadki head asjad sageli väikestest sammudest. Oluline on, et riik ja kohalikud omavalitsused teevad tihedat koostööd kriisivalmiduse tõstmiseks ja kogukondade turvatunde tugevdamiseks. Iga investeeritud inimeste ja valmisoleku parandamisse on samm turvalisema tuleviku suunas.“

Hiljuti jõustunud hädaolukorra seaduse järgi muutusid kõik 79 Eesti kohalikku omavalitsust elutähtsaid teenuseid korraldavateks asutusteks. See tähendab, et kriisiolukorras lasub neil vastutus tagada elutähtsate teenuste – näiteks teede, veevõrkude, kanalisatsiooni ja kaugküttesüsteemide – toimimine. Siseministeriumi ja Päästeameti ühise panuse eesmärk on suurendada omavalitsuste valmisolekut ning seeläbi parandada Eesti inimeste turvatunnet.

Tähelepanu! Osad riigilõivud muutuvad uuest aastast!

Siseministeerium

Siseministeerium palub inimestel tähelepanu pöörata asjaolule, et uuest aastast tõuseb hulk ministeeriumi valitsemisala riigilõive, mis muu hulgas puudutavad perekonnaseisutoiminguid ja isikut tõendavaid dokumente.

Nii näiteks tõuseb riigilõiv abiellumise puhul 70 eurole (praegu 30) ja lahutuse puhul 90 eurole (50). Nimemuutmise taotluse läbivaatamise puhul tuleb lõivu tasuda 150 eurot (100). Eraldi lõiv on ees- ja perekonnanime muutmise eest.

Rahvastikuregistris olevate andmete väljavõtte ja perekonnasündmuse tõendi eest tuleb senisega võrreldes tasuda kahekordne riigilõiv. Näiteks eestikeelse väljavõtte ja tõendi riigilõiv tõuseb 20 eurole (praegu 10). Samas juhul, kui digitaalses asjaajamises kasutatav digitempliga kinnitatud rahvastikuregistri väljavõtte või tõend tellitakse e-teenust kasutades veebilehel rahvastikuregister.ee, ei väljasta seda ametnik, vaid automaat, ning 20 euro asemel tuleb tasuda ainult 5 eurot.

Muutuvad ka isikut tõendavate dokumentide riigilõivude määrad. Isikutunnistuse riigilõiv tõuseb 45 euro peale (seni 30). Kui on vaja taotleda isikutunnistust kiirkorras, siis tõuseb selle riigilõiv senise 45 asemel 250 euroni.

Muutuvad ka välismaalaste staatuse menetlustega seotud riigilõivud. Näiteks töötamiseks elamisloa taotlemise eest tuleb hakata 96 euro asemel tasuma 250 eurot. Kehtivad riigilõivumäärad on madalamad kui meie naaberriikidel, kuid nüüd astuvad sammu neile lähemale.

Jätkuvalt on aga soodsam taotleda isikuttõendavaid dokumente iseteeninduskeskkonnas. Lisaks laieneb dokumentide riigilõivu soodustus kuni inimese täisealiseks saamiseni, kui praegu on see eapiir 15. eluaasta juures.

Esmase relvaloa ja soetamisloa lõiv tõuseb järgmisest

aastast 60 euroni ja relvaloa kehtivuse pikendamine 30 euroni. Relvaeksami sooritamise eest tuleb aga uuest aastast tasuda 90 eurot ja täiendava laskekats eest 75 eurot.

Siin toodu on valik, täpsemalt soovitame aasta lõpu poole uurida:

<https://siseministeerium.ee/riigiloivud-dokumentide-valjastamisel>

<https://www.politsei.ee/et/juhend/riigiloivude-maerad/elamisluba-ja-elamisoigus>

Riigilõivumäärad tõusevad vastavalt toimingute tegelikele kuludele, et katta vähemalt toimingu tegemisega seotud otsesed ja teatud ulatuses ka kaudsed kulud. Näiteks enamik relvaomamist puudutavatest riigilõivumääradest on püsinud samal tasemel 2015. aastast. Kodakondsuse saamise, taastamise ja kodakondsusest vabastamise taotluste läbivaatamise eest kehtestatud riigilõivude määrasid ei ole muudetud, vaid eurole üleminekul konverteeriti need eurosse ning hiljem ümardati. Paljud rahvastiku toimingute riigilõivumäärad on kehtinud muutumatuna alates 2016. aastast. Isikutunnistuse kiirkorras taotlemiseks tuleb tootmisprotsess ümber seadistada, mis mõjutab tavakorras taotletud dokumentide tootmist, ja see on sisult mugavusteenus.

◀ Foto on illustratiivne.
Foto: Adobe Pildipank

Pakosta: Inimeste eraelu andmed on paremini kaitstud

Justiitsministeerium

Et kellegi koduaadressi ei oleks enam võimalik internetist lihtsa vaevaga leida, võttis riigikogu 13. novembril vastu eelnõu. Sellega piiratakse kinnistusraamatus päringute tegemist füüsilise isiku nime ja isikukoodi järgi.

„Kodune aadress on osa inimese eraelu puutumatuses ja seda ei tohiks olla võimalik hõlpsalt internetist üles leida. Eriti kui selle taga võib olla pahatahtlik kavatsus,“ ütles justiits- ja digiminister Liisa Pakosta. „Mullu tehti e-kinnistusraamatust isikukoodi ja nime järgi kokku üle nelja miljoni üksikpäringu. Nende hulgas oli juhtumeid, kus otsiti näiteks üles trahvi teinud ametnike elukohti ning käidi neid lubamatult häirimas,“ sõnas Pakosta.

Tavakasutajad ei saa enam teha päringut isiku nime või isikukoodi alusel, mis on varem võimaldanud inimese elukoha kergesti üles leida. Erandiks on ajakirjanikud, avalik sektor ja teised organisatsioonid, kes vajavad e-kinnistusraamatu andmeid ametlike ülesannete täit-

miseks.

Uue seadusemuudatusega jääb e-kinnistusraamat avalikuks, kuid päringuid saab teha vaid objekti aadressi, katastrinumbriga või registriora numbriga järgi. „Näiteks, kui mõnes linnaosas plaanitakse rajada uus laste mänguväljak, saab mõni aktiivne kogukonnaliige otsida üles selle piirkonna kinnistute omanikud, et neid aruteluks kokku kutsuda,“ selgitas Pakosta.

Viimase muudatusena lisati eelnõusse e-kinnistusraamatu päringutasu tõstmine. E-kinnistusraamatu infosüsteemi tuleb pidevalt ajakohastada ja kaitsta väliste rünnakute eest. Selleks tõstetakse üksikpäringu tasu seniselt ühelt eurolt kahele eurole, mis katab IT-sektori üldise hinnatõusu.

Käesolev seaduse muudatus jõustub 2025. aasta 15. jaanuaril.

Algas 2025. aasta linnu kormorani pildikorje | Eesti Ornitoloogiaühing

Kormoranid. Foto: Sander Sirelbu, allikas Eesti Ornitoloogiaühing

Eesti Ornitoloogiaühing alustas 2025. aasta linnuks valitud kormorani pildikorjega. Ühing palub pildistajatel annetada fotosid kormoranist ja muust liigiga seonduvast, et kasutada neid loodushariduslikel eesmärkidel.

Oodatud on fotod kormoranist ja tema eluga seonduvast: kolooniatest, elupaikadest, tegevustest ja muust. Ornitoloogiaühing kasutab fotoannetusi kormorani tutvustava rändnäituse ja kodulehe, aga ka temaatiliste artiklite, uudiste, sotsiaalmeediapostituste ja muude materjalide illustreerimiseks. Fotode kasutamistingimused ja annetusvormi leiab lehelt eoy.ee/fotoannetus.

Eesti Ornitoloogiaühing valis 2025. aasta linnuks kormorani. See arhailise välimusega lind on väga hea ujuja ja osav kalapüüdja, kes elab ja pesitseb kolooniatena peamiselt rannikualadel. Kormoranil on oma kindel ja oluline roll ökosüsteemis, mis vajab ja väärib põhjalikumat uurimist ja selgitamist. Tegu on väga omapärase liigiga, kelle tutvustamise kaudu saab pöörata tähelepanu just merekeskkonnaga seotud probleemidele.

Järgmisel aastal valmivad SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetusel rändnäitus ja koduleht, mis tutvustavad kormorani ja tema rolli looduses. Kormoran on järjekorras kolmekümne esimene aasta lind.

Linnuvaatlejad on oodatud koguma andmeid talilindude kohta | Eesti Ornitoloogiaühing

Foto on illustratiivne.
Foto: Adobe pildipank

Eesti Ornitoloogiaühing kutsub linnuvaatlejaid kaasa lööma novembrist kuni veebruarini toimival maismaa talilinnuloendusel, et koguda andmeid meil talve veetvate lindude käekäigu kohta.

Talilinnuloendust tegema on oodatud nii varem osalenud kui ka uued vabatahtlikud linnuvaatlejad, kes tunnevad välimuse ja hääle järgi hästi ära siin talvitavaid linde. Ühing ootab osalejatelt valmisolekut teha loendus mitmel hooajal järjest, et saada järjepidevaid andmeid, jälgimaks meie talilindude käekäiku pikema aja jooksul.

Loendusi tuleb teha talvel kolmel perioodil enda valitud umbes 10 km pikkusel rajal. Loendusperioodid on 15.–28. november, 25. detsember – 7. jaanuar ning 15.–28. veebruar.

Igal loendusperioodil tuleb üles märkida kõik rajal nähtud ja kuulnud linnud, sisestada andmed vaatlusankeeti ja saata ankeedid hiljemalt märtsis maismaa talilinnuloenduse koordinaatorile Jaanus Eltsile.

Enne välitöid tuleb hoolikalt lugeda juhendit ning saata rajakaart koordinaatorile. Loendusel on vaja järgida ette antud meetodikat, teha vaatlusi vastutustundlikult ja järjepidevalt. Talilinnuloendused on osa riiklikust seirest, seetõttu on nende tulemuste adekvaatsus iseäranis tähtis.

Maismaa talilinnuloenduse juhendi ja ankeedi leiab Eesti Ornitoloogiaühingu kodulehelt eoy.ee/maismaa-talilinnuloendus. Nõuandeid loenduse tegemiseks leiab ka ajakirjas Eesti Loodus ilmunud artiklist „Talilinnuloendused aitavad uurida meie paigalindude käekäiku“.

Talilinnuloendusi hakati korraldama 1900. aastal USAs, Eestis alustati talilinnuloendusega 1987. aastal.

Lisateave:

Jaanus Elts

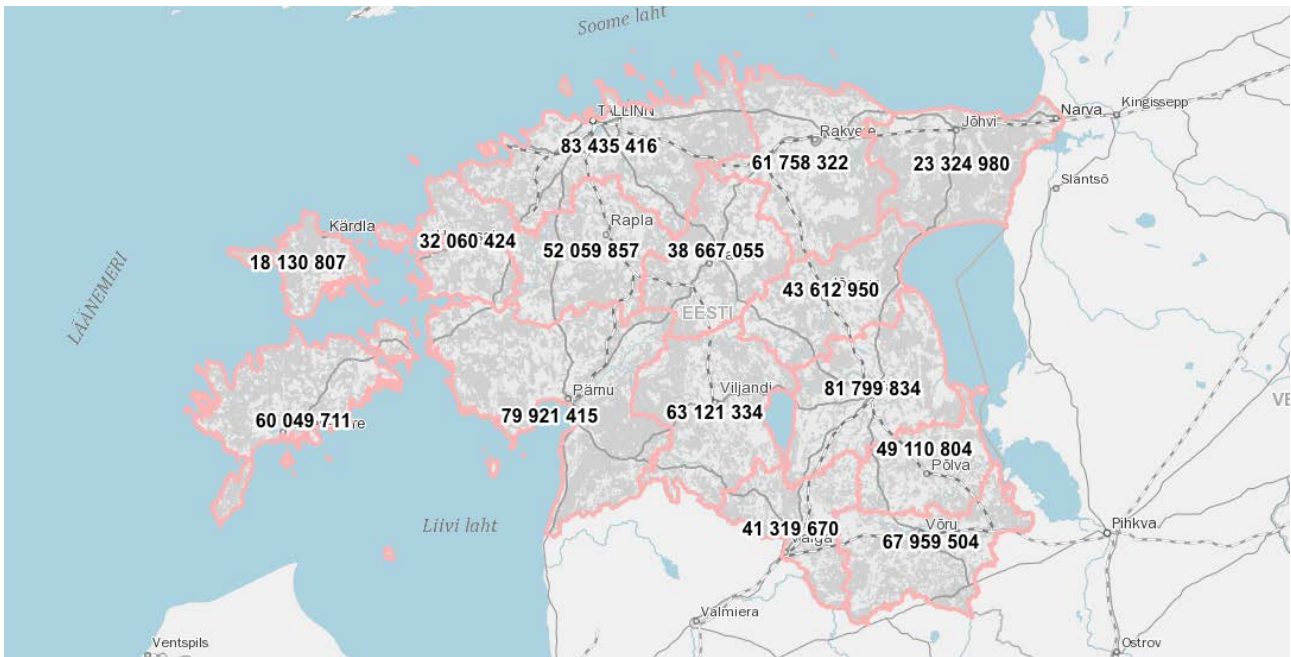
Talilinnuloenduse koordinaator

jaanus.elts@eoy.ee

eoy.ee

Uuring: Maapiirkondades kõikidesse hoonetesse kiire interneti viimine maksaks 828 miljonit

Kady-Ann Kogermann, avalike suhete nõunik, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Piirkonnad, kuluefektiivsema tehnoloogia alusel. Kaart: <https://lairiba.geospatial.ee/>

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tellitud uuringuga sooviti saada detailsem ülevaade lairibataristu rajamise maksumusest maapiirkondades, kus turutingimustel ettevõtted sidevõrkudesse piisavas mahus ei investeeriks. Kui rajada maapiirkondade kõikide asulate hoonetesse 1 Gbit/s kiirust võimaldav valguskaabel, läheks see maksma 828 miljonit eurot.

Uuringu vaadeldi maapiirkondade väikelinnade, alevite, alevikkude või külade hooned, millel puudub vähemalt 100 Mbit/s kiirusega püsiühendus või sellega liitumise võimalus ja kuhu seda olemasolevate toetusmeetmete abil või erainvesteeringutena ei ole kavatsus rajada. Kokku on selliseid hooned 122 990. Neist aastaringses kasutuses on hinnanguliselt 70 000 hoonet.

„Uuringu tulemused annavad riigile põhjaliku ja ajakohase ülevaate nii kohalike omavalitsuste, maakondade kui kogu riigi kiire internetiga katmiseks vajalikest investeeringutest ning selle maksumusest,“ ütles digiarengu asekancleri ülesannetes Erik Janson. „Uuringust selgunud investeeringu maksumus on suur, eriti riigi praegust pingelist eelarveseisu arvestades. Ent vaadates pikka perspektiivi, siis kiireks internetiks vajaliku taristu mahajäämuse probleem maapiirkondades ei lahene iseenest ning vajab riigilt sekkumist. Oleme probleemi leevendamiseks järgmisel aastal avamas aastateks 2025–2027 Euroopa Regionaalarengufondist rahastatavat 45 miljoni euro suurust toetusmeedet püsiühenduse rajamiseks,“ selgitas Janson. „Lisaks on ettevalmistamisel samuti Euroopa Regionaalarengufondist rahastatav 18 miljoni euro suurune toetusmeede 5G transpordikoridoride katmiseks. Ka järgnevatel aastatel riigieelarve läbirääkimistel soovime pöörata sellele vajadusele tähelepanu, et leida täiendavaid riigieelarvelisi vahendeid lairibataristu ehitamiseks,“ lisas Janson.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tellitud uuringu viis läbi rahvusvaheline konsortium koosseisus Geospatial OÜ (Eesti), SAS Setics (Prantsusmaa) ja Aptica (Hispaania).

Uuringu tulemuste visualiseerimiseks on valminud kaardirakendus, mis annab maakondade ja kohalike omavalitsuste kaupa ülevaate taristu rajamise hinnangulistest maksumustest. Lisaks visuaalsele ülevaatele saab piirkondade kohta statistilist ülevaadet baastaristu rajamise maksumuste, ühendatavate hoonete arvu ning rajatavate mastide arvu kohta.

Kaardirakendus ning läbi viidud uuring on leitavad Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebileheküljelt: <https://ttja.ee/eraklient/ametist/lisainfo-ja-dokumendid/uuringud#lairibataristu-maksu>

Varasemad riigi toetusmeetmed lairiba arendamiseks maapiirkondades:

2009–2020: lairiba baasvõrk maapiirkondadesse kogupikkusega umbes 7000 km. Riigi toetus 68 miljonit eurot (Euroopa Regionaalarengufondist ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist).

2018–2023: Esimene juurdepääsvõrkude toetusmeede, Enefit Connect, 40 016 hoonet. Riigi toetus 20 miljonit eurot (riigieelarve).

2020–2021: Teine juurdepääsvõrkude toetusmeede, mitmed toetuse saajad, 5899 hoonet. Riigi toetus 7,3 miljonit eurot (riigieelarve).

2022–2025: Kolmas juurdepääsvõrkude toetusmeede, mitmed toetuse saajad, 11 184 hoonet. Riigi toetus 23 miljonit eurot (Taaste- ja vastupidavusrahastu).

Viis asja, millega eaka kodus tuleõnnetust ära hoida

Tuuli Taavet, Päästeameti ennetustöö osakonna ekspert

Nutikas andur.

Päästeameti statistika räägib, et eakad kipuvad sattuma tihti õnnetustesse. Seetõttu tuleb hästi läbi mõelda, kuidas eaka inimese kodust keskkonda ohutumaks muuta. Selleks on viis erinevat võimalust.

Kõige haavatavamad on (liikumis)puudega või krooniliste haigustega ning üksi elavad eakad. Alates 2015. aastast on tulekahjudes hukkunud veidi üle 400 inimese ning ligi pooled neist (43%) olid eakad. Eakate tules hukkumise suurimad põhjused on lahtise tule ja küttesüsteemide hooletu kasutamine, alkoholihoobes suitsetamine, toidu valmistamine ning seda sageli tervislike probleemide ja sotsiaalmajanduslike murede taustal.

Mis võiks olla abiks?

- » **Nutikas andur** – suitsu või vingugaasi tuvastava anduri teeb nutikaks see, et annab häirest teada ka lähedasele või turvafirmale. Mõni nutikas andur on suuteline käivitama ka evakuaatsioonivalguse, mis on oluline suitsusest ruumist kiiresti välja saamiseks.
- » **Pliidivalvur** on kasulik abivahend kui söögitegemisel kipub toit pliidiile liiga kauaks jääma. Elektripliidi kohale paigaldatakse andur, mis märkab, kui elektripliit või -ahi jääb kogemata liiga kauaks sisse ning lülitab selle automaatselt välja. Oluline on võtta spetsialisti hinnang, kas seda on võimalik paigaldada, sest pliidivalvuri peab paigaldama kvalifitseeritud elektrik.
- » **Kuulmislangusega inimeste häiresüsteem** annab ohtudest märku kuulmisvaeguse või -puudega inimesele. See muudab signaali vibratsiooniks, valguseks või võimendab heli veelgi.
- » **Liikumisandur, koduvalvur, häirenupp, videovalve või muu taoline süsteem** eaka lähedase kodus, mis kõik saavad olla abiks tuvastamiseks seda, kui eaka inimesega on midagi juhtunud – näiteks kui ta on kukkunud või muidu olukorras, kus ta ei saa endale ise abi kutsuda. Oluline on, et inimene pikalt üksinda abitusse olukorda ei jääks.
- » **Kaanega metallist ämber** on küttekoldest välja võetud tuha paigutamiseks täiesti elementaarne. Alles hiljuti pani üks Põhja-Tallinna elanik kuuma

Pliidivalvur

tuha ja söed hoopis kilekotti ning kortermaja koridori kappi. Tulemuseks õnneks vaid suitsu täis treppikoda, aga võinuks minna ka halvemini. Kahjuks tuleb peaaegu igal aastal ette juhtumeid, kus tuha hooletu käitlemise tõttu on mõni inimene oma elu jätnud.

Kui tunnete muret oma eaka lähedase koduse tuleohutuse pärast, siis võib tellida päästjatel tasuta kodunõustamise Päästeameti ohutusportaalist või helistades riigiinfo telefonil 1247.

Mõnikord ei ole eakatel inimestel lähedasi, kes neil silma peal hoiaksid, aga samas ei saa enam päris iseseisvalt hakkama ja vajavad sotsiaalhoolekannet. Sellisel juhul tuleks kindlasti kohalikku omavalitsust abivajast teavitada – meil kõigil on seadusest tulenev kohustus abivajavast inimesest teada anda.

11. JAANUAR 2025 KELL 15.00
LIHULA KULTUURIMAJA

LIHULA
ÜSIKKOMPANII
100

Kaitseliidu Pärnumaa maleva orkester
Saxon
SOLIST: AARE KODASMA

Sissepääs tasuta

Lääneranna Vallavalitsus müüb kinnistuid

Lääneranna Vallavalitsus alustas 11. detsembril kinnistute müüki, pakkudes esimesena reageerijale võimalust endale sobiv kinnistu soetada. Kinnistu omandamiseks tuleb saata sooviavaldus e-posti aadressile vallavalitsus@laaneranna.ee. Ostu-müügileping sõlmitakse 30 päeva jooksul pärast vallavalitsuse võõrandamisotsuse tegemist.

Kinnistu asukohaga Kooli, Tuudi küla, Lääneranna vald, Pärnu maakond.

- » Kinnistu pindala: 2534 m²
- » Registriosa number: 2707032
- » Katastritunnus: 43001:001:1501
- » Sihtotstarve: elumumaa
- » Hind: 73 500 eurot

Kinnistul asub endine koolihoone, ehitusalune pind 252 m², ehitisregistri number 105013108. Hoone on 3-korruseline, maaküttega, olemas on vesi ja kanalisatsioon. Elektrileping 3x25A. Kinnistu igakordse omaniku kasuks on kantud realservituut kinnistule nr: 23997950.

Kinnistu võõrandatakse esimesele isikule, kes on saanud sooviavalduse kinnistu soetamiseks e-posti aadressile vallavalitsus@laaneranna.ee. Ostu-müügileping tuleb sõlmida 30 päeva jooksul võõrandamise otsuse tegemisest.

Lääneranna Vallavolikogu 14.12.2023 otsus nr 159

Lääneranna Vallavalitsuse 04.02.2024 korraldus nr 539

Kooli kitsendused: [Maatüki kitsendused \(maaamet.ee\)](http://maaamet.ee)

Kinnistu asukohaga Vesiliku, Varbla küla, Lääneranna vald, Pärnu maakond.

- » Kinnistu pindala: 4065 m²
- » Registriosa number: 24161050
- » Katastritunnus 43001:001:1152
- » Sihtotstarve: maatulundusmaa
- » Hind: 2940 eurot

Kinnistu võõrandatakse esimesele isikule, kes on saanud sooviavalduse kinnistu soetamiseks e-posti aadressile vallavalitsus@laaneranna.ee. Ostu-müügileping tuleb sõlmida 30 päeva jooksul võõrandamise otsuse tegemisest.

Lääneranna Vallavolikogu 14.12.2023 otsus nr 160

Lääneranna Vallavalitsuse 04.02.2024 korraldus nr 542

Vesiliku kitsendused: [Maatüki kitsendused \(maaamet.ee\)](http://maaamet.ee)

Kinnistu asukohaga Vana-Sooba, Pagasi küla, Lääneranna vald, Pärnu maakond.

- » Kinnistu pindala: 3140 m²
- » Registriosa number: 23450650
- » Katastritunnus 43001:001:0723
- » Sihtotstarve: elumumaa

- » Hind: 4900 eurot

Kinnistul asub üksikelamu, ehitusalune pind 91 m², ehitisregistri kood 121371260.

Kinnistu võõrandatakse esimesele isikule, kes on saanud sooviavalduse kinnistu soetamiseks e-posti aadressile vallavalitsus@laaneranna.ee. Ostu-müügileping tuleb sõlmida 30 päeva jooksul võõrandamise otsuse tegemisest.

Lääneranna Vallavolikogu 08.02.2024 otsus nr 170

Lääneranna Vallavalitsuse 04.02.2024 korraldus nr 540

Vana-Sooba kitsendused: [Maatüki kitsendused \(maaamet.ee\)](http://maaamet.ee)

Kinnistu asukohaga Tiigi tee 8, Lihula linn, Lääneranna vald, Pärnu maakond.

- » Kinnistu pindala: 3200 m²
- » Registriosa number: 23538050
- » Katastritunnus 41102:002:0113
- » Sihtotstarve: tootmismaa
- » Hind: 4900 eurot

Kinnistul asub hoone (noorkarjalaut), ehitusalune pind 652,7 m², ehitisregistri kood 191671333.

Kinnistu võõrandatakse esimesele isikule, kes on saanud sooviavalduse kinnistu soetamiseks e-posti aadressile vallavalitsus@laaneranna.ee. Ostu-müügileping tuleb sõlmida 30 päeva jooksul võõrandamise otsuse tegemisest.

Lääneranna Vallavolikogu 08.02.2024 otsus nr 171

Lääneranna Vallavalitsuse 04.02.2024 korraldus nr 538

Tiigi 8 kitsendused: [Maatüki kitsendused \(maaamet.ee\)](http://maaamet.ee)

Palume kinnistu enne ostu üle vaadata, hilisemaid prentsioone ei arvestata. Kinnistuga tutvumiseks palume ühendust võtta Aare Laureniga: +372 5699 0048, e-post aare.lauren@laanerannavald.ee

ÜLEVAADE
LÄÄNERANNA
VALLAVALITSUSE
TEGEVUSEST

ÜLEVAADE
LÄÄNERANNA
VALLAVOLIKOGU
TEGEVUSEST

ISTUNGI TÄISPIKKUSES PROTOKOLLIGA SAAB
TUTVUDA QR-KOODI SKANEERIDES

MÕMM alustas ettevõtjate mälumängusarjaga

Peeter Kodar
MÕMMi korraldaja

MÕMMi korraldaja Peeter Kodar ja esimese mängu külalisküsimaja Enn Eesmaa. Foto: erakogu

Mälumängus osales kuus võistkonda. Foto: Peeter Kodar

Novembri viimasel nädalavahetusel toimus Lihula Kultuurimajas Lääneranna ettevõtete esimene meelelahutuslik mälumäng MÕMM.

Laval oli kuus võistkonda: K.Met AS, Lääneranna Gümnaasium, Lääneranna Vallavalitsus, Tonsi OÜ, Uninaks AS ja Virtsu Sadam. Publikus oli ka piisavalt kaasamängijaid. Külalisküsimaja, Riigikogu liige Enn Eesmaa küsimused ja vastused laiendasid kindlasti osalejate silmaringi kultuurivaldkonnas. Saime muuseas ka teada, kuidas läti keeles on „sääse piinad“ – „oda mokas“!

Tulemused olid nii ettevõtete kui publiku seas sellised, et keegi ei ole veel lahti rebinud ja järgmised kolm mängu, mis toimuvad 31. jaanuaril, 28. märtsil ja 23. mail, annavad kõigile võimaluse hooaeg võita.

Hooaja suured auhinnad on välja pannud Audiotehnika ja Go Group. Kõik ettevõtted läksid koju Pauligi, Santa Maria, Öllenauti ja Go Groupi auhindadega. Esimese mängu parim võistkond sai selga Öllenauti T-särgi, nagu saab ka järgmiste etappide parim võistkond. Ja eks me näeme, millisel võistkonnal on hooaja lõpus enim Öllenauti särke!

Publikule loositi välja ansambli Puuluup autogrammi-dega vinüülplaat. Järgmisel korral läheb loosimisele Puuluup & 5Miinust autogrammidena vinüülplaat. Mäng jätkus Van Haueris koos „Hardi Tiiduse nimelise“ tervitusjoogi ja nüüd juba küsimustega Enn Eesmaale.

Kes on aga järgmiste mängude külalisküsimajad? Ikka toredad ja vahvad Eestimaa inimesed. Aga täpsemalt juba jaanuaris!

Kohtumiseni järgmisel MÕMMil! MÕMM sobib kõigile ja see ei ole valus, vaid mõnus ja teeb teadjamaks!

**Õnnitleme
uusi
ilmakodanikke
ja nende
vanemaid!**

Martha Idvani	09. XI 2024
Rocco Reimets	21. XI 2024
Camilo Meigo	26. XI 2024

Mälestame meie seast lahkunuid (04.11–04.12.2024)

Raivo Alpius	20. V 1953 – 05. XI 2024
Linda Pinn	20. XI 1928 – 06. XI 2024
Aivar Vesik	29. X 1958 – 06. XI 2024
Endel Kadakas	18. III 1949 – 07. XI 2024
Eda Mõttus	14. VI 1936 – 10. XI 2024
Zinaida Kemp	23. X 1927 – 12. XI 2024
Eele Vahtra	25. IV 1943 – 13. XI 2024
Marko Rahkema	26. X 1980 – 14. XI 2024
Taimi Rohtla	18. VIII 1945 – 18. XI 2024
Vilma Lootsmann	19. IV 1927 – 20. XI 2024
Enn Paasian	24. II 1946 – 26. XI 2024
Ene Riistop	27. IX 1943 – 27. XI 2024
Valve-Liilia Loops	14. IV 1944 – 28. XI 2024
Helve Jürimäe	22. X 1942 – 03. XII 2024

Avaldame lähedastele kaastunnet!

Lääneranna valla kultuurikava

Jaauar

05.01 kell 14.00 jõuluaja 2. pühapäeva jumalateenistus Karuse kirikus.

11.01 kell 15.00 **Kaitseliidu Lääne maleva Lihula üksikkompanii 100. aastapäeva pidulik kontsert** Lihula kultuurimajas. Esinevad Kaitseliidu Pärnumaa maleva orkester Saxon ja Rahvusoper Estonia solist Aare Kodasma. Aare Kodasma on hinnatud bariton, kelle karjäär hõlmab mitmeid säravaid rolle Rahvusoper Estonia laval ning olulisi saavutusi klassikalise muusika maailmas. Tasuta

16.01 kell 19.00 Tallinna Linnateatri etendus „**Suur veeuputus**“ Lihula kultuurimajas. Pärast kümneaastast pausi lavastab Priit Võigemast taas Linnateatris. „Suur veeuputus“ on etüüdidel põhinev olmekomöödia, mis lahkab meie kõige argisemaid, ent samal ajal ka kõige suuremaid muresid. Kuidas luua päris oma kodu, kus on see õige tunne, ja kuidas olmesse uppudes oma unistusi mitte vaniveega torust alla lasta? Autor: Priit Võigemast / Laura Võigemast / trupp. Lavastaja: Priit Võigemast. Pilet 22/25 €

18.01 kell 18.01 **Uusaasta rock** Lihula kultuurimajas. Uusaasta rockil astuvad ülesse kohalikud bändid R.e.A.d, Route 60 ja RAMM, peaesineja Kolumbus Kris. Avatud baar. Fotoboks. Lisainfo ja laudade broneerimine T-R 10.00-16.00 Lihula kultuurimajas või telefonil +372 477 8191. Pilet 15/20/25 €

19.01 kell 12.00 Lihula Ajalooklubis **Martin Heremi ettekanne „Mida tuleks teha**

tänapäeval“ Lihula mõisas.

19.01 kell 12.00 Lihula Ajalooklubis **Rainer Saks ettekandega „Ukraina ja Eesti**“ Lihula mõisas. Kõik huvilised on oodatud. Kohvilauas osalemine 2 €

19.01 kell 14.00 **jumalateenistus 2. pühapäeval** pärast ilmumispüha Karuse kirikus.

25.01 kell 19.00 Indrek Taalmaa monoetendus „**Parimad palad**“ Kõmsi rahvamajas. Indrek Taalmaa komejantide assortii „Parimad palad“ taaselustab erinevate monoetenduste karakterite paremiku. Alustades Torumehes, kes satub sekeldustesse tragikoomilise ajalehekuulutuse tõttu, kuni naiivse reisihulluni, kelle sõbranna Jaapanis pandakarust rasedaks jääb (inspireerituna filmist „101 dalmaatsia koera“). Etendus kestab 1 tund ja 20 min. Lisainfo ja broneerimine: +372 525 3236; komsirm@laaneranna.ee. Pilet 18/20/22 €

27.01 kell 19.00 „**Stand-up Tõnis ja Kait**“ Lihula kultuurimajas. Uue *stand-up*’i tegemine on raske. Põhiline aur kulub sellele, mis sa talle siis nimeks paned? Meil käis ikka palju variante laualt läbi. Lõpuks pakkus keegi, et paneks Tõnis ja Kait? See oli suht heureka-hetk. Tõesti, miks mitte? Ilusad nimed ju ja väga meelik Kes me siis oleme? Mida meie *stand-up*’ist oodata? Kindlasti mitte elu mõtet. Ideaaalses maailmas treenime teie kõhulihaseid, kasutades selleks ainult sõnu. Jah, hästi maagiline värk. Justkui segu mustkunstist ja trennist. Et endal oleks lõbus ja teil ka. Kohtume saalis! Laval: Tõnis Niinemets ja Kait Kall. Kestus: u 90 minutit. Pilet 20/25 €

Veebruar

15.02 kell 19.00 Teater Nuutrumi etendus „**Venus karunahas**“ Lihula kultuurimajas. Lavastaja Thomasel on seljataga pikk päev täis erakordselt halbu prooviesinemisi oma uue lavastuse tarbeks, kui korraga astub sisse pealetükkiv ja väge täis näitlejanna Vanda, kelle eesnimi kattub ühtlasi näidendi peategelase omaga. Esialgu skeptiline Thomas üllatub Vanda piinlikult täpsetest teadmistest nii tükist kui ka novellist, millel lavastus põhineb. Kui Thomas aitab Vandat teksti vastulugemisel, kehastades ise masohhistlikku meespeasolist, kujuneb rollimäng palju enamaks kui näitlemine. Sellest saab intensiivne ja erootiline vaatamäng. David Ivesi näidendi peategelasteks on mehelik ja naiselik seksuaalsus, mis uurib alistumise, domineerimise ja võimu teemasid kiire ja muutuva keelega. Lavastuses muutuvad reaalsus ja teesklus ähmasteks joonteks ning küsimusele „kes jääb peale?“ on iga kord erinev vastus. Lavastaja: Jaanus Rohumaa. Osades: Saara Pius ja Alo Körve (Tallinna Linnateater). Etenduse kestus 2 h 20 min, ühe vaheajaga. Pilet 20/22/25 €

15.02 kell 21.00 **Mutionu sõprade pidu** Mutionu baaris. Valentini- ja sõbrapäeval tuleb ikka oma sõpru, lähedasi, kalleid inimesi meeles pidada ja näidata, kui palju sa neid armastad. Ootame teid kõiki, Mutionu sõpru, koos aega veetma ning tähistama seda erilist tähtpäeva. *Dresscode*: sel õhtul säraku punased ja roosad sõbrapäeva värvid. Parimat tantsumuusikat mängib meile DJ Kert Allas. Lisainfot leiad Mutionu baari sotsiaalmeediakanalitest. Pilet 5 €

Kultuuri- ja rahvamajade kontaktid

- » Lääneranna Kultuuri- ja Noortekeskus | 5907 5712 kultuurikeskus@laaneranna.ee
- » Kõmsi Rahvamaja | 525 3236 | komsirm@laaneranna.ee
- » Lihula Kultuurimaja | 477 8191 | kultuurimaja@lihula.ee
- » Lõpe Klubi | 5660 0540 | lopeklubi@laaneranna.ee
- » Varbla Rahvamaja | kultuur.laaneranna.ee/varbla-rahvamaja
- » Virtsu Rahvamaja | kultuur.laaneranna.ee/virtsu-rahvamaja

Kultuurisündmused Virtsus

- Facebook @AnniPubi
- Facebook @VirtsuRannaHoone
- Facebook @VirtsuRahvamaja
- Facebook @VirtsuArenguselts
- Facebook @MutionubaarVirtsus

Lääneranna
Kultuuri- ja
Noortekeskus

Koonga noortetuba otsib

NOORSOOTÖÖTAJAT

- Töökoormus: 0,5
- Asendaja lapsehoolduspuhkuse ajaks
- Tööle asumise aeg: 13.01.2025

Kandideerimiseks saada CV ja motivatsioonikiri märksõnaga „noorsootöötaja“ hiljemalt 09.01.2025 e-posti aadressile lilia.urb@laaneranna.ee

LISAINFO
[LILIA.URB@LAANERANNA.EE](mailto:lilia.urb@laaneranna.ee)
+372 523 2387

Lääneranna
Kultuuri- ja
Noortekeskus

Virtsu noortetuba otsib

NOORSOOTÖÖTAJAT

- Töökoormus: 0,2
- Tööle asumise aeg: 15.01.2025

Kandideerimiseks saada CV ja motivatsioonikiri märksõnaga „noorsootöötaja“ hiljemalt 09.01.2025 e-posti aadressile lilia.urb@laaneranna.ee

LISAINFO
[LILIA.URB@LAANERANNA.EE](mailto:lilia.urb@laaneranna.ee)
+372 523 2387

Halumasina ja mobiilse saekaatri teenus!

Tegemist on mobiilse saekaatri ja halumasinaga, millega on võimalik liikuda kliendi koju/metsa/laoplatsile
Langetame ohtlikke puid!
TEL: 5669 9720

REAKUULUTUSED

Ostan teie auto, kaubiku või maasturi. Tehniline seisukord ei oma tähtsust. Vajadusel registrist kustutamine ja äravedu puksiiriga. +372 5630 4306

Ostan kõiki Toyota-marki sõidukeid. Helista +372 5896 1576

Katuse-, fassaadi-, üldehitus- ja siseviimistlustööd.
Telefon +372 554 8699

Müüd metsamaad, raieõigust, põllumaad või talu? Pakume parimat hinda ning kiireid ja usaldusväärseid tehinguid! Aitame ka metsamajandamiskavade koostamisel ja teostame eksperthinnanguid. Helista +372 508 0065, kirjuta: info@metsamaaost.eu või vaata metsamaaost.eu

KINNISVARA MÜÜGITEENUS

MEIE KODUVALLAS

Võta ühendust

ja too oma kinnisvara müüki!

Teenused:

- Kinnisvara müük
- Kinnisvara hindamine
- **Tasuta konsultatsioon**
- Leian just Sulle sobiva lahenduse

Alari Akermann

Tel 5697 1093

alari@tonisson.ee

ALATES 1992
Tõnisson
KINNISVARA

www.tonisson.ee

Pärnu, Rütli tn 47
Tel 447 5555

Lääneranna Teataja on TASUTA Lääneranna valla ajaleht, mis ilmub 11 korda aastas ning mille väljaandjaks on Lääneranna Vallavalitsus.

Reklaami avaldamise info ja hinnakirjad: laanerannavald.ee/ajaleht

Lääneranna Teataja toimetus
Lääneranna Vallavalitsus,
Jaama 1, Lihula 90302

E-post: ajaleht@laaneranna.ee
ajaleht.laaneranna.ee/paberleht

Toimetaja – Lilli Lumera
Tel +372 5307 8166
E-post: lilli.lumera@laanerannavald.ee

Keeletoimetaja – Anu Rooseniit (Keeletoimetus OÜ)
Küljendaja – Erelin Kallas, Vali Press OÜ
Trükk – Printall AS